GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

KWARTAALBERICHT 4e KWARTAAL 2024

17 januari 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

2. Ontwikkelingen en resultaten **3**

2.1 Bijdrage aan financiële situatie gemeenten 2026 3

2.2 Vaarwel Montferland 3

2.3 Budget voor uitvoering programma Sim & Schoon Onderweg 3

2.4 De rivier, je kunt er niet omheen! 3

2.5 Toekomstbestendig Bouwen van start 4

3. Resultaten per opgave **4**

3.1 Verbonden regio 4

3.2 Productieve regio 6

3.3 Circulaire regio 7

3.4 Ontspannen regio 9

3.5 Groene groeiregio 10

4. Tot slot **11**

1. Inleiding

Dit is het vierde en laatste kwartaalbericht van 2024 over de uitvoering van de regionale agenda 2023-2024 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). We beginnen met de meest in het oog springende ontwikkelingen om vervolgens per opgave verslag te doen van het vierde kwartaal.

2. Ontwikkelingen en resultaten

2.1 Bijdrage aan financiële situatie gemeenten 2026

Bij de vaststelling van de regionale agenda en begroting 2025-2028 heeft het algemeen bestuur (AB) het dagelijks bestuur (DB) opdracht gegeven om met een meerjarig integraal voorstel te komen om kosten te besparen. Dit om de bijdrage van gemeenten aan de samenwerking te verminderen. Het DB heeft de vijf opgaven en het regiobureau vervolgens gevraagd met voorstellen te komen voor twee scenario's: een reductie van de inwonerbijdrage 2026 met 5% en met 10%.

In haar vergadering van 27 november heeft het AB met instemming kennisgenomen van het resultaat. Er zijn besparingsmogelijkheden gepresenteerd die leiden tot een reductie van de inwonerbijdrage van ongeveer 7%. Het DB legt in januari 2025 de financiële en beleidsmatige uitgangspunten voor de begroting 2026 en verder vast in de brief aan de colleges en gemeenteraden.

2.2 Vaarwel Montferland

Op 27 november jl. was het AB te gast bij de gemeente Montferland. Daar werd door voorzitter Lucien van Riswijk stilgestaan bij het vertrek van Montferland en werden streekproducten vanuit de hele regio in twee grote kisten als afscheidscadeau aangeboden. Vier jaar na de oprichting bestaat de GMR (weer) uit zeventien gemeenten.

2.3 Budget voor uitvoering programma Sim & Schoon Onderweg

Medio november is €1,4 miljoen toegekend door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en provincie Gelderland voor het programma Slim & Schoon Onderweg. We kunnen met dit budget het programma uitvoeren! Daarnaast heeft de provincie Gelderland de subsidieregeling voor (deel)mobiliteitshubs opengesteld. Gemeenten kunnen deze subsidie zelf aanvragen en indien gewenst bieden we graag ondersteuning.

2.4 De rivier, je kunt er niet omheen!

Een van de belangrijke verhaallijnen in onze regio is het water. In samenwerking met de IJsselvallei (Veluwe, Achterhoek en Salland) is er een belevingsconcept voor het derde Waterverhaal van Nederland opgesteld. Dit concept is in het bestuurlijk platform Recreatie en toerisme gepresenteerd en vastgesteld. Momenteel wordt de organisatie rondom dit initiatief opgebouwd waarna in het voorjaar van 2025 gestart kan worden met de uitvoering ervan.

2.5 Toekomstbestendig Bouwen van start

Voor het Regio Deal-voorstel Toekomstbestendig Bouwen is de subsidiebeschikking afgegeven. Daarmee is de Rijksbijdrage van €1,37 miljoen toegekend. Daarnaast zijn ook met meerdere marktpartijen investeringsovereenkomsten ondertekend. De totale bijdrage van de marktpartijen is daarmee gestegen tot meer dan €1 miljoen. Met deze zekerheden kan de programmaorganisatie opgezet en uitgebouwd worden en kunnen vervolgens alle deelprojecten en activiteiten in volle vaart opgepakt en uitgevoerd worden.

3. Resultaten per opgave

3.1 Verbonden regio

Verkeerskundecongres

Op 6 en 7 november was de GMR gastheer van het Nationaal Verkeerskunde Congres (NVC). Op 6 november hebben we een drietal excursies georganiseerd. Op 7 november was de congresdag in Burgers Zoo. Na de opening door Nermina Kundić en een debat over de mobiliteitstransitie, waren er verschillende sessies over actuele mobiliteitsthema's. Wij presenteerden daar zelf ook. Onder meer gaven we een presentatie over fietsbereikbaarheid in onze regio.

Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP)

Het bestuurlijk platform besprak in december het RMP. Het RMP kent twee documenten:

- Koersdocument RMP.
  Dit document geeft de ambities, doelstellingen en gekozen richting op de inzet van mobiliteit. Op de eerdere conceptversie zijn gemeentelijke zienswijzen ingebracht.
- Uitvoeringsagenda RMP.
  In de uitvoeringsagenda zijn alle maatregelen vanuit het RMP in detail verder uitgewerkt.

Het bestuurlijk platform is met de toevoeging van een aantal aanvullingen en opmerkingen akkoord gegaan om het RMP op 22 januari 2025 voor te leggen aan het DBPlus.

POLIS-conferentie in Karlsruhe

Eind november ging een bestuurlijke en ambtelijke delegatie naar de jaarlijkse POLIS-conferentie. Met ruim 1.000 mensen uit heel Europa, voornamelijk van steden en regio's, is de toekomst van slimme en duurzame mobiliteit besproken. Duidelijk is dat de Europese Commissie onverminderd inzet op slimme en schone mobiliteit en daar ook middelen voor inzet. Het was een interessante conferentie, waarbij zowel inhoudelijk inspiratie werd opgedaan - over bijvoorbeeld gedragsverandering, deelmobiliteit en verkeersveiligheid - als kennis van mogelijkheden voor bekostiging vanuit Europese fondsen voor onze regio.

Spoor

Gelijkvloerse overwegen de Liemers

Movares leverde een onderzoek op naar de zeven gelijkvloerse spoorkruisingen in Duiven en Zevenaar op de corridor Utrecht-Arnhem-Duitse grens (UAD). In dit onderzoek is gekeken naar de spoorwegveiligheid, barrièrewerking in relatie tot de verstedelijking, leefbaarheid en bereikbaarheid. Het bestuurlijk platform ging in december akkoord met de rapportage. De rapportage is bestuurlijk binnen de gemeenten Duiven en Zevenaar besproken. Het bestuurlijk platform ging akkoord met de toezending van de rapportage aan Gedeputeerde Staten (GS), met het verzoek deze op korte termijn te agenderen in het kernteam van het MIRT onderzoek UAD. Het platform is daarnaast

akkoord gegaan om vergelijkbare studies in 2025 uit te voeren voor de trajecten Arnhem-Dieren en Nijmegen-Wijchen.

Spoor-onderzoeken
Een drietal onderzoeken zijn afgelopen kwartaal doorgezet of opgepakt:

- Vrije kruising en inpassing in NOVEX gebied Spoorzone Arnhem-Oost
  In dit onderzoek wordt gekeken naar nut, noodzaak, timing, effect, meerwaarde en inpassing van een vrije spoorkruising in Arnhem-Oost in de bestaande stad. Een vrije kruising biedt ruimte voor extra treinen op het spoor (internationaal, nationaal en regionaal), extra stops op station Arnhem-Presikhaaf (Kenniscampus Arnhem) en een hogere betrouwbaarheid en robuustheid van het spoornetwerk in Oost-Nederland. Tegelijkertijd zien we dat het spoor hier een barrière is en zoeken wij naar mogelijkheden tot het versterken van de leefbaarheid en groene leefomgeving (spoorpark) en ruimte voor woningbouw en ander functies in de spoorkruising. Dit MIRT onderzoek is september 2024 gestart en is naar verwachting in het derde kwartaal van 2025 gereed.
- MIRT onderzoek reizigerscorridor Utrecht-Arnhem-Duitse Grens (UAD)
  Dit MIRT onderzoek heeft ruim een jaar stilgelegen door personele problemen binnen het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en discussie over de scope van het onderzoek. Er is een nieuwe start gemaakt. Er is een plan van aanpak opgesteld dat tijdens het BO MIRT van november is geaccordeerd. Ambtelijk is de GMR bij dit onderzoek vertegenwoordigd.
- Goederenroutering Noordoost Europa (GNOE)
  Na veel discussie over organisatie en scope van het onderzoek wordt het plan van aanpak “Nut en noodzaak onderzoek” goederenvervoer nu uitgevoerd. Dit onderzoek beoogt de vraag te beantwoorden of alle goederen wel via de haven van Rotterdam per spoor naar Noord- en Oost-Europa moeten worden vervoerd. Alternatieven zijn bijvoorbeeld aanlanding via een andere haven in Noord-Duitsland of via buistransport.

OV

Nieuwe OV aanbesteding: Concessie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley 2026-2036
GS hebben op 19 november besloten om te starten met de aanbesteding. Geïnteresseerde vervoerders krijgen dan vijf maanden de tijd om een aanbieding te doen. Het gunningsbesluit wordt voor het zomerreces van 2025 verwacht. De nieuwe concessie start op 28 juni 2026 en loopt tot eind 2036.
Vanuit de GMR is een brief gestuurd naar aanleiding van de verwerking van onze opmerkingen in het programma van eisen en in een bestuurlijk gesprek hebben wij onze zorgen geuit over de toekomst van het OV, mede gezien onze verstedelijkingsopgave.

Fiets

DFR VeluweWaalpad
In 2024 is opdracht gegeven voor de Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (MKBA) voor de Rijnbrug als onderdeel van de doorfietsroute VeluweWaalpad. De Rijn vormt een natuurlijke barrière tussen het noordelijke en zuidelijke deel van de regio. Onderdeel van de regionale afspraken rondom verstedelijking en de doorfietsroute VeluweWaalpad is het voornemen een nieuwe fietsbrug over de Rijn te realiseren ten westen van Arnhem. Daarmee wordt het middengebied verbonden met de (groene en natuur) regio boven de rivier, vandaar de verwijzing 'Veluwe’. We hebben al gezien dat een nieuwe verbinding op deze plaats duizenden nieuwe fietsverplaatsingen per week oplevert, ten koste van (korte) autoritten. Daarmee wordt het regionaal wegennet ontlast. De MKBA levert de onderbouwing van de meerwaarde van deze regionale verbinding en is daarmee belangrijk voor commitment en financiering. Rond de zomer van 2025 worden de resultaten verwacht.
De besluitvorming over het vaststellen van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) doorfietsroute VeluweWaalpad heeft in het vierde kwartaal van 2024 stilgelegen. Dat heeft alles te maken met de

afhandeling en nieuwe afspraken over de Railterminal Gelderland en Gebiedsvisie Knoop 38. Planning is de SOK in de loop van 2025 te tekenen met de zeven regionale partners, ook in relatie tot nieuwe afspraken rondom verstedelijking en NOVEX met het Rijk. De afspraken rondom de doorfietsroute VeluweWaalpad zijn onderdeel van de bestuurlijke afspraken rondom de Gebiedsaanpak A/N325 met de provincie.

Hubs & knooppunten

De rapportage van de verkenning naar de Hub Zuidflank Nijmegen (Malden) is in het vierde kwartaal opgeleverd. Daarnaast is er eind november opdracht verleend voor een vervolgonderzoek naar de bereikbaarheid Druten-Beuningen-Nijmegen door OV en Hubs. De verwachte doorlooptijd van deze verkenning is tot het einde van het tweede kwartaal 2025. Vanuit deze onderzoeken kunnen voorstellen voor maatregelen worden gemaakt.

3.2 Productieve regio

Toekomstbestendige werklocaties

Het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025-2028 wordt op dit moment geschreven. Het RPW is een verplichting vanuit de provinciale verordening. We hebben met de provincie afgesproken dat kwaliteit voor snelheid gaat. En dat betekent dat in het voorjaar van 2025 het RPW op route gaat richting colleges en raden en GS net voor de zomer van 2025 besluit over het RPW. De Uitgangspuntennotitie voor het nieuwe RPW is deze zomer naar colleges en raden gestuurd voor zienswijzen. Op basis van de reacties wordt het RPW op een aantal punten aangescherpt en verduidelijkt. We zijn gestart met een participatietraject van direct betrokkenen. Zo is er gesproken met de voorzitters van de grotere ondernemersverenigingen uit de regio en met parkmanagers van bestaande bedrijventerreinen. In het nieuwe jaar vindt er nog een sessie met marktpartijen en met The Economic Board plaats.

Er lopen diverse onderzoeken naar de kansen en (on)mogelijkheden van herstructurering van bestaande bedrijventerreinen en naar mogelijke locaties voor nieuwe uitleg tot 2040 en de kansen voor het mengen van wonen en werken.
Veel herstructureringsprojecten worden bemoeilijkt door een onrendabele top in de business case. Prof. dr. Van der Krabben (Radboud Universiteit) is gevraagd te kijken naar de mogelijkheden die er zijn om de business case voor herstructureringsprojecten via de inzet van grondbeleid te verbeteren.

In de Perspectiefnota van de provincie is €10 miljoen beschikbaar gesteld voor een Gelderse economie, waarvan €9 miljoen voor een Gelders Herstructureringsfonds. Wij lobbyen actief om een deel van deze herstructureringsgelden in onze regio te laten landen. Deze lobby zetten we in het nieuwe jaar voort.

Mkb

Van november 2023 tot juli 2024 zijn zeven bijeenkomsten gehouden om de dienstverlening aan mkb'ers te verbeteren. Belangrijke stappen waren het verkennen van de problematiek, verzamelen van stakeholders en het opzetten van een consortium. Na een half jaar is een RAAK-aanvraag ingediend en hebben elf stakeholders hun medewerking toegezegd. De Kamer van Koophandel startte met workshops en een tool om gerichter door te verwijzen.

Duurzame logistiek

Op het bedrijventerrein Pannenhuis (Lingewaard) is onderzocht of er door samenwerking tussen ondernemers een laadinfrastructuur gerealiseerd kan worden. Ondanks de huidige netcongestie-problematiek blijkt uit het onderzoek dat er kansen liggen voor maatwerk, maar dat ondernemers

dan wel bereid moeten zijn om slim samen te werken. Begin 2025 wordt een plan om zo'n 30 'zero emissie'-bestelbussen te kunnen laden verder uitgewerkt. De logistiek makelaars geven hierbij ondersteuning aan de betrokken partijen.

In andere regiogemeenten zijn inmiddels verschillende initiatieven ontstaan om laadinfrastructuur te realiseren in tijden van netcongestie. Logistieke bedrijven in de regio hebben in de nabije toekomst naar verwachting een grote energiebehoefte, maar bieden tegelijkertijd vaak ook geschikte mogelijkheden voor energie-opwek.

Tot 2030 worden er in de GMR nog minimaal 33.000 woningen gebouwd. Voor deze bouwopgave is het transport van materiaal, materieel, personeel en afval, van en naar bouwplaatsen essentieel. Dit leidt tot een groot aantal transportstromen met diverse soorten voertuigen die deels onvermijdelijk zijn. Enerzijds is het van belang dat deze (last mile) stromen efficiënt georganiseerd worden, zodat bouwprojecten op tijd en zonder kostenoverschrijding afgerond worden. Anderzijds moet in het kader van het Klimaatakkoord en met het oog op leefbaarheidsdoelstellingen transport zo schoon mogelijk en met minimale overlast worden georganiseerd. Een onderzoek, uitgevoerd door de HAN, geeft diverse aandachtspunten, randvoorwaarden en aanbevelingen waarmee we aan het werk kunnen.
Tijdens het bestuurlijk overleg duurzame logistiek is het integrale thema bouwlogistiek besproken. Bestuurlijk is opdracht gegeven om een integrale aanpak uit te werken voor de volgende onderwerpen: circulaire grond-, weg- en waterbouw, schoon en emissieloos bouwen, laadinfrastructuur voor de bouw en circulaire bouwhubs.

Human Capital Akkoord (HCA)

In het vierde kwartaal zijn concrete stappen gezet in de realisatie van het HCA en het Regio Deal project Samenwerken aan een arbeidsmarkt die werkt. Met het oog op netwerkvorming zijn de werktafel Energy en het symposium 'Flexibiliteit in werk' georganiseerd. De expertgroep HCA is van start gegaan. En een aantal nieuwe projecten is gestart: een verkenning naar gezamenlijke techniekpromotie en verduurzaming van het platform TechGelderland en het werven van een kwartiermaker practoraat Energy. Met onderwijsinstellingen en semiconbedrijven is gewerkt aan een implementatieplan 'Beethoven' voor de semiconsector in de regio.

3.3 Circulaire regio

Jaarevent 'Samen op weg naar een circulaire topregio', 22 november 2024

Inmiddels een traditie aan het worden: het jaarevent van de Circulaire regio. Een dag vol inspiratie, energie en van kennis en successen delen. Dit jaar weer op een bijzonder circulaire locatie in onze regio: de Act Eventstudio's op IPKW in Arnhem.
Studenten, wetenschappers, ondernemers, bestuurders en medewerkers van gemeenten deelden hun kennis en ervaring in maar liefst vijftien verschillende workshops, waarbij alle speerpunten hieronder ruimschoots aan bod kwamen. Op onze website is een terugblik van het evenement terug te vinden, inclusief samenvattingen van de workshops.

Circulaire Bouw & Infrastructuur

Naast alle inspanningen voor het Regio Deal voorstel Toekomstbestendig Bouwen is ondertussen het beoordelen van bouwprojecten met de circulaire impactladder "gewoon" doorgegaan, zijn adviezen gegeven bij woningbouwprojecten en zijn de onderzoeken naar CO^2 waardering en duurzaam grondbeleid vrijwel afgerond. Onze inzichten deelden we tijdens de European Week of Regions and Cities in Brussel en op de Nationale Klimaattop Gebouwde Omgeving in Rotterdam.

Grondstoffen en Ketens

Stimulering circulaire productieketens/reststromen

Met het Europese Engage4BIO project werken we samen met de WUR en ArtEZ toe naar een regio die voortrekker is in duurzaam en circulair textiel. In 2024 hebben we drie thema's geformuleerd, waarin wij als regio een unieke rol kunnen pakken. We willen als regio marktleider worden in kennis, technologie en machines voor vezels die wereldwijd verkocht kunnen worden. Ten tweede kunnen we inzetten op levensduurverlenging, met daarbij de focus op reparatie en hergebruik. Het laatste thema focust op bewustwording en educatie bij opleidingen en consumenten. Samen met andere partners en gemeenten werken we aan het verspreiden van de visie en het komen tot regionale projecten.
Daarnaast loopt de verkenning van de mogelijkheden voor verfrecycling.

Circulaire inkoop

Een aantal gemeenten in de regio Arnhem werken samen in een intervisiegroep circulair inkopen. Doel van de intervisie is het uitwisselen van kennis en ervaringen. Waar nodig zetten zij extra expertise in. En het heeft als doel een netwerk samen te brengen van mensen die zich met dit thema bezighouden. Eind oktober vond een bestuurlijk overleg plaats met de wethouders vanuit het Rijk van Nijmegen om te verkennen of er interesse is om in het zuidelijke deel van de regio eenzelfde intervisiegroep te starten. Daar is unaniem mee ingestemd. Vanaf 2025 start de intervisiegroep circulair inkopen voor het Rijk van Nijmegen.

Water en klimaatadaptatie

Op 15 en 16 oktober was de startbijeenkomst van het Pathways2Resilience (P2R) programma in Den Haag. Wij bespraken daar samen met onze projectpartner Soil Valley ons project "Welcome to the Future" met de 39 andere deelnemende Europese regio's. De bedoeling is dat de visie wordt uitgewerkt in een strategisch, actie- en investeringsplan voor de GMR. We stelden een projectteam samen waarin overheid, ondernemers en onderzoek/onderwijs vertegenwoordigd zijn. Op basis van ons project namen we op verzoek van International Institute for Environment and Development Europe (IIED Europe) op 5 november in Amsterdam deel aan een paneldiscussie over klimaatadaptatie op lokaal niveau.

De Regio Deal projecten Lifeport Cool Lab en Build4Health zijn goedgekeurd en gestart.
Het Living Lab Park Lingezegen is gestart. Hierin worden kennisvragen over klimaatadaptatie verkend en afgestemd op regionaal aanwezige kennis bij studenten en onderzoekers.

Energietransitie

De Regionale Energiestrategie (RES) 2024 ligt ter besluitvorming voor bij de colleges van de gemeenten, DB's van de Waterschappen en GS van Gelderland. Waterschap Rijn en IJssel nam de RES 2024 als eerste voor kennisgeving aan.
Ondertussen vindt een herijking plaats van aanvullende zoekgebieden voor wind en zon.
Het uitvoeringsplan Integraal Programmeren en het uitvoeringsplan Warmte zijn in het bestuurlijk platform Circulaire regio besproken en voor beide plannen is commitment uitgesproken om deze plannen uit te voeren. In een bredere bestuurlijke context (Regio Overlegt) is het uitvoeringsplan Integraal Programmeren toegelicht en is de samenhang met andere opgaves besproken.

In het vierde kwartaal van 2024 gaf het Regionaal Expertiseteam Energie (REE) aan 33 bedrijven advies en er kwamen dertien nieuwe subsidieaanvragen binnen. Daarnaast zijn er twee collectieve projecten waarin REE een rol speelt. Ze zijn regisseur voor het netcongestievraagstuk op Poort van Midden-Gelderland. Hier is een eerste quickscan uitgevoerd en wordt nu, samen met tien bedrijven, een vervolgonderzoek voorbereid. Bij de BIZ Pannenhuis gaat REE een collectieve aanpak uitrollen voor energiemaatregelen.

De regionale energie-inkoop focuste zich op het opzetten van een project voor volledig circulaire zonnepanelen. Er is inmiddels een concrete locatie waarvoor een business case wordt uitgewerkt.
De rapportage voor CO^2-monitoring is tijdens het bestuurlijk platform besproken. Er werden complimenten gegeven. Volgend jaar komt deze rapportage terug.
Er was een bestuurlijk overleg over mogelijkheden voor geothermie in de gemeenten Lingewaard, Overbetuwe, Arnhem en Nijmegen. Dit wordt nader uitgewerkt in samenwerking met de provincie en met Energie Beheer Nederland (EBN).

3.4 Ontspannen regio

Groen-blauw raamwerk

Na het goede nieuws over de middelen die de provincie Gelderland ter beschikking stelt aan onze koploperprojecten, zijn we in al die gebieden stappen aan het zetten richting uitvoering. Zo hebben we in de Groene Mantel in het Rijk van Nijmegen samen met onze gebiedspartners twee opdrachten verleend voor de eerste helft van 2025:

- Een consortium vanuit de bureaus Wing, TAUW en H+N+S gaat voor deelgebieden binnen de Groene Mantel een programma van eisen opstellen met daarin de opgaven, doelen (voor natuur, water, bodem, klimaat en landschap) en belangrijke randvoorwaarden voor de versterking van het landelijk gebied. Ook doen ze een inventarisatie van de financieringsbronnen en mogelijke maatregelen die agrariërs en andere partijen voor ogen hebben, en die bijdragen aan de doelen.
- Landschapsfonds Via Natura gaat samen met het lokale netwerk invulling geven aan de werkwijze voor uitvoering in de Groene Mantel. Deze werkwijze bestaat uit kennisontwikkeling en -deling, een publiek-privaat netwerk en een methodiek voor de uitvoering, geïnspireerd door o.a. het landschapsherstel in de Ooijpolder. We gaan hiervoor starten met projecten in de deelgebieden en thematische kennisuitwisseling, bijvoorbeeld over bodemverbetering, kruidenrijke randen en nieuwe teelten.

In de Veluwezoom, de Liemers, het Middengebied en de Gelderse Poort bereiden we soortgelijke stappen voor.

Recreatie en toerisme

Vitaliteit

Als onderdeel van het uitvoeren van het vitaliteitsprogramma voor de vrijetijdssector, waren er in december twee bijeenkomsten met ondernemers. Ondernemers werden meegenomen in het schrijven van een goed bedrijfsplan met aandacht voor rendement en in de wereld van social media en online marketing. De sessies zijn goed ontvangen en beloven een mooi vervolg te krijgen. Vanaf januari 2025 voert de nieuwe vitaliteitsmanager, Margaret van Diemen, het programma verder uit. Het programma bestaat uit workshops voor ondernemers in de sector, individueel bedrijfsadvies en kennis- en informatiesessies voor gemeenten.

Romeinen

Ter uitvoering van het masterplan Romeins verleden is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen de partners provincie Gelderland, gemeente Nijmegen en de GMR. Met deze overeenkomst kan het programmateam dat het masterplan uitvoert aan de slag. Het team staat onder leiding van programmamanager Ilona Haas. De samenwerkingsovereenkomst wordt feestelijk ondertekend tijdens het regiocongres op 14 februari.

Cultuur

De bestuurders in het bestuurlijk platform Cultuur gingen in november in gesprek met gedeputeerde Drenth van Cultuur. Zij hadden een goed gesprek over de stand van cultuur in de GMR en over het provinciaal cultuurbeleid. De gedeputeerde sprak zijn waardering uit voor hoe er binnen de GMR

wordt samengewerkt om de regionale culturele infrastructuur te versterken en voor de behaalde resultaten. Alle aanwezigen waren het erover eens dat samenwerking tussen de GMR en provincie belangrijk is en dat ze samen willen optrekken richting het Rijk. De provincie stelt €600.000 beschikbaar voor een nieuw regioplan. Dit werken we dit jaar verder uit, zodat de uitvoering plaats kan vinden in 2026 en 2027.

3.5 Groene groeiregio

Wonen in balans: versnellen van de woningbouw

Afgelopen kwartaal zijn de volgende resultaten behaald:

- We waren aanwezig op de nationale *Woontop*. Daar zijn afspraken ondertekend om een 'industriële fastlane' op te zetten, waarmee we sneller kunnen bouwen door een typegoedkeuring van woningen te implementeren.
- We hebben nieuwe *projectleiderspool Woningbouw* opgericht en vacatures uitgezet. Gemeenten kunnen hun ondersteuningsbehoefte doorgeven aan Matthijs Lenis. De verwachting is dat de pool operationeel is in februari of maart 2025. Inmiddels ontvingen we al diverse aanvragen van gemeenten voor ondersteuning door projectleiding. De laatste projecten vanuit de Flexpool met Arcadis zijn opgeleverd. We namen afscheid van Arcadis en bedankten hen bedankt voor de goede samenwerking de afgelopen jaren. De Flexpool gaat nu over in de projectleiderspool Woningbouw.
- Samen met de gemeenten in de Liemers en de provincie Gelderland hebben we een potentiële *nieuwe grootschalige woningbouwlocatie de Liemers* (succesvol) aangedragen (stationslocaties Duiven, Westervoort en Zevenaar) bij het Rijk. In de gebiedsuitwerking de Liemers is dit voorbereid en brachten we de potenties en randvoorwaarden in beeld. In 2025 volgt een werkbezoek en nadere besluitvorming hierover. In Gelderland droeg de provincie nog twee andere locaties aan.
- In de bestaande grootschalige woningbouwlocaties Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem-Oost lopen (in divers tempo) verschillende (deel)projecten. Bij Spoorzone Arnhem-Oost wordt hierbij in het gebiedsprogramma Veluwezoom verband gelegd met 'meer landschap'. Immers, het versterken van het groene, rustieke karakter kan van meerwaarde zijn voor bestaande en nieuwe inwoners.
- We hebben vijf projecten opgehaald en geselecteerd voor zogenaamd *Parallel plannen* door Ryse. Daarmee willen we, verspreid over de regio, planprocessen versnellen. In totaal gaat het om ca. 3.000 woningen.
- De Woondeal is geactualiseerd. Met een doorkijk naar 2035 en een inventarisatie van de benodigde randvoorwaarden.
- Prof. dr. Van der Krabben leverde de verkenning naar de kansen van grondbeleid op. In 2025 vertalen we dit onderzoek naar instrumentarium en mogelijk kansrijke interventies.
- We organiseerden een werkbezoek naar Venray en Venlo om locaties voor huisvesting van arbeidsmigranten te bezoeken en daarvan te leren. Daarnaast ontwikkelde de nieuwe aanjager op dit thema, Ed Heerschap, een aanpak voor 2025 en verlengden we zijn contract.
- Voor de uitvoering van het afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen vonden we een nieuwe projectleider: Patricia Theuws. Zij is inmiddels volop aan de slag en ontwikkelde een werkplan voor 2025. Bij vragen kunt u contact met haar opnemen: patricia.theuws@gmr.nl.

Leefomgeving: verbinden van de ruimtelijke opgaven

- Samen met de Ontspannen regio organiseerden we op 1 november het symposium voor het groen-blauwe raamwerk, waarin diverse partijen samenkwamen op Arnhems Buiten om te praten over hoe we onze groen-blauwe gebieden versterken. In juli 2025 organiseren we een vervolg hierop.

- We hebben in diverse overleggen onze inbreng geleverd voor het Ruimtelijk arrangement van de provincie Gelderland. Dat gaat over de (ruimtelijke) afspraken die het Rijk in 2025 met de provincies wil maken.
- De integratietafel is intern geëvalueerd. We kijken daar op een nieuwe manier naar integrale ontwikkelingen. In 2024 spraken we over het RPW en de ruimtelijke consequenties die dit met zich meebrengt (o.a. ruimtebeslag, mobiliteit en huisvesting van arbeidsmigranten) en over het RMP. Deze 'lessons learned' staan begin 2025 op de agenda van het DB, met daarbij ook een voorstel voor nieuwe onderwerpen in 2025.
- De provincie Gelderland ontwikkelt voor de GMR een dataplatform, waarin allerlei ruimtelijke kaarten en data beschikbaar en toegankelijk worden gemaakt voor iedereen. Om dit platform operationeel te krijgen, zijn in het vierde kwartaal diverse overleggen gevoerd. Naar verwachting is het platform begin 2025 beschikbaar.

4. Tot slot

Het volgende kwartaalbericht verschijnt eind april 2025.
Eerdere kwartaalrapportages lezen? Ze zijn te vinden in onze online kennisbank. Daarnaast verschijnt maandelijks onze nieuwsbrief waarin we informeren over actuele ontwikkelingen.

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst
info@gmr.nl
www.gmr.nl

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN